

ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ

Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΥ
Στὴν Ἱεραρχία Ὀκτωβρίου 2001

Μέ θέμα

"Ἡ Ἐκκλησιολογικο-ιστορική,
Κανονική καὶ Νομική σχέσις
Ἐπισκόπου καὶ Μονῶν"

Ἐκκλησιολογικο-Ιστορική σχέσις Ἐπισκόπου καὶ Μονῶν.

1. Ὡς γνωστόν ἢ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἰδρυθεῖσα " Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία " ἡμῶν εἶναι " Σῶμα Χριστοῦ ", κεφαλὴ τῆς ἔχουσα τὸν ἴδιον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, μέλη τῆς δὲ πάντας τοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος βαπτισμένους Ὀρθοδόξους χριστιανούς· Δηλαδή τὸν ἱερόν Κληρὸν, τοὺς Μοναχοὺς καὶ τοὺς Λαϊκοὺς. Ὡς ἐκ τούτου πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας ὀφείλουν ὑπακοὴ καὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀρμονικὴ συνεργασία μὲ τὴν Κεφαλὴν, διότι μόνον ἔτσι εἶναι δυνατόν νὰ παραμένουν μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ σωτηρία, ὁ ἁγιασμός καὶ ἡ θέωσις τους.¹ Διότι ὁ Κύριός μας ἔχει διαβεβαιώσει " ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν ". Ἄλλως " πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν αἶρει αὐτό ... καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι καὶ καίεται " (Ἰωάννου ΙΕ' 1-7).

2. Μετὰ τὴν Ἀνάληψίν του ὁ Θεάνθρωπος " εἰς τόπον καὶ τύπον "2 Αὐτοῦ ἄφησε στὴν ὄρατὴ ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίαν του τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους του, οὗτοι δὲ τοὺς διαδόχους τῶν Ἐπισκόπων. Ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους· " Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμέ ἀθετεῖ " (Λουκᾶ Ι' 16). Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος λέγει σχετικῶς· " Ὅσοι γὰρ Θεοῦ εἰσιν καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτοι μετὰ τοῦ ἐπισκόπου εἰσιν ".³ Καὶ πρὸς τοὺς Σμυρναίους ὁ αὐτὸς πατὴρ συνιστᾷ· " Πάντες τῷ ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρὶ ... Μηδεὶς χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου τι πρᾶστέτω τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκείνη βεβαία εὐχαριστία ἠγγείσθω, ἢ ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον οὔσα, ἢ ἢ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. Ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω ὡσπερ ὅπου ἂν ἦ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἐκεῖ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. Οὐκ ἐξόν ἐστιν χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου οὔτε βαπτίζειν οὔτε ἀγάπην ποιεῖν· ἀλλ' ὁ ἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ, τοῦτο καὶ τῷ Θεῷ εὐάρεστον, ἵνα ἀσφαλὲς ἦ καὶ βέβαιον πᾶν ὃ πράσσετε ".⁴ Χαρακτηριστικὴ εἶναι καὶ ἡ ἐξῆς παρατήρησις τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου· " Πρέπον οὖν ἐστίν, μὴ μόνον καλεῖσθαι χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἶναι. Ὡσπερ καὶ τινες ἐπίσκοπον μὲν καλοῦσιν, χωρὶς δὲ αὐτοῦ πάντα πράσσουσι. Οἱ τοιοῦτοι οὐκ εὐσυνείδητοί μοι εἶναι φαίνονται ... ".⁵

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀπ. Παῦλος συνιστᾷ· " Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδόσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ τοῦτο (Ἐβραίου ΙΒ' 17).

Ἐπομένως πᾶν μέλος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, χωρὶς καμμίαν ἐξαίρεσιν, ὀφείλει ὑπακοὴ καὶ συμμόρφωσι εἰς τὰ διατεταγμένα ὄργανα Αὐτῆς καὶ δὴ τὴν Σύνοδον τῶν Ἐπισκόπων καὶ τὸν κατὰ τόπους Ἐπίσκοπον.

3. Αὐτὰ ἰσχύουν ἀσφαλῶς καὶ περὶ τῶν ἐν ταῖς Μοναῖς καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἀσκουμένων Μοναχῶν. Γιατί καὶ ὁ Μοναχός, ὡς μέλος τοῦ Σώματος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ εὐρίσκεται ἀρρήκτως συνδεδεμένος, νὰ ὑπακοὴ καὶ νὰ συνεργάζεται ἀρμονικὰ μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς, τὸν Ἐπίσκοπον, ἀφοῦ μόνον ἔτσι θά εἶναι ἐνωμένος μὲ τὸν Κύριον. Ἐπειτα αὐτός (ὁ Ἐπίσκοπος) εἶναι ὁ προεστώς τῆς λειτουργικῆς Συνάξεως, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ μοναχός μετέχει καὶ λαμβάνει καθημερινῶς τὸν " ἄρτον τῆς ζωῆς ". Αὐτός (ὁ Ἐπίσκοπος) θά δώσῃ τὴν ἔγκρισίν του νὰ ἰδρυθῇ ἡ Μονὴ του, αὐτός θά τὴν θεμελιώσῃ, αὐτός θά χειροθετήσῃ καὶ θά ἐγκαταστήσῃ τὸν Ἠγούμενον τῆς Μονῆς, αὐτός θά χειροτονήσῃ τοὺς Κληρικούς τοῦ Μοναστηρίου του, πού θά τοῦ μεταδίδουν τὴν χάριν τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας κ.λ.π.

Γιαυτό οὔτε τὰ Μοναστήρια οὔτε οἱ Μοναχοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι " ἀδέσποτοι ", ἀλλὰ ὀφείλουν καὶ αὐτοὶ ὑπακοὴν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, μάλιστα δὲ οἱ Μοναχοί, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν ὑπακοήν, ὡς μίαν τῶν τριῶν μοναχικῶν ἀρετῶν, οἱ

Μοναχοί πού συνεχώς επαναλαμβάνουν τό: " ύπακοή ζωή, παρακοή θάνατος ".

Βεβαίως ή μοναχική τάξις εΐναι μία ιδιαίτερη χριστιανική ομάδα ανθρώπων, " οΐτινες εϋνούχισαν έαυτούς διά τήν βασιλείαν τών ουρανών " (Ματθαίου ΙΘ',12). Εΐναι ή τάξις πού τήν ακολουθοϋν πνευματικά προνομιούχοι άνθρωποι,6 εκείνοι πού ακολουθοϋν εις τήν ζωήν τους μίαν καθ' ύπερβολήν όδόν, άφου " ου πάντες χωροϋσι τόν λόγον τούτον, άλλ' οΐς δέδοται " (Ματθαίου ΙΘ', 11).

"Όμως ή μοναχική ζωή καί άσκησις δέν εΐναι αυτοσκοπός, αλλά μέσον καί μάλιστα μέσον όχι ανεξάρτητον τής Έκκλησίας καί αυτοδύναμον, γιατί δέν δύναται μόνο του νά οδηγήση τόν άνθρωπον στήν σωτηρίαν⁷. Εΐναι άπλώς ένα από τά πολλά μέσα πού χρησιμοποιοει ή Έκκλησία μας, διά νά οδηγή τούς ανθρώπους εις τήν εκπλήρωσιν του σκοπού τους, πού εΐναι ή κάθαρσις καί ή σωτηρία, ό άγιασμός καί ή θέωσις, όπερ άποτελει καί τόν μόνον σκοπόν πάντων τών Μελών τής Έκκλησίας, πάντων τών ανθρώπων. " Τούτο γάρ εστι θέλημα του Θεου, ό άγιασμός υμών " (Α' Θεσσαλονικείς Δ' 3).

Β'

Ή Κανονική σχέσις Ήπισκόπου - Μονών.

1. Τά ανωτέρω διδάσκουν μέ σαφήνειαν καί οΐ ιεροΐ Κανόνες. Συγκεκριμένα καί ειδικότερα όρίζουν:

" Πράγμα σεμνόν οϋτω καί τίμιον, καί τοΐς μακαρίοις καί όσοΐς Πατρᾶσιν ήμῶν πάλαι καλῶς έπινοηθέν, ή τών Μοναστηρίων οΐκοδομή, κακῶς όρᾶται πραττόμενον σήμερον... "Ωρισεν οϋν διά ταϋτα ή άγία Σύνοδος, μηδενί εξεΐναι Μοναστήριον οΐκοδομείν, άνευ τής του Ήπισκόπου γνώμης καί βουλής. Ήκεινου δέ συνειδότος καί έπιτρέποντος, καί τήν όφειλομένην έπιτελοϋντος εϋχήν, ως τοΐς πάλαι θεοφιλῶς νενομοθέτηται, οΐκοδομείσθαι μέν τό Μοναστήριον, μετά πάντων δέ τών αυτώ προσηκόντων σύν αυτώ εκείνω βρεβίω έγκαταγράφεσθαι, καί τοΐς Ήπισκοπικοΐς αρχείοις έναποτίθεσθαι μηδαμῶς άδειαν έχοντος του άφιεροϋντος, παρά γνώμην του Ήπισκόπου, έαυτόν Ήγούμενον, ή άνθ' αυτου, έτερον καθιστᾶν. Εΐ γάρ άπερ τις άνθρωπω χαρίζεται, τούτων ουκ έτι κύριος εΐναι δύναται, πῶς άπερ τις καθαγιαζει καί ανατίθησι, τούτων ύφαρπάζειν τήν κυριότητα παραχωρηθήσεται; "8.

Καί ό Δ' Κανών τής Δ' Οΐκουμενικής Συνόδου όρίζει:

" Οΐ άληθῶς καί ειλικρινῶς τόν μονήρη μετιόντες βίον, τής προσηκούσης αξιούσθωσαν τιμής. Ήπειδή δέ τινες τῶ μοναχικῶ κεχηρημένοι προσχήματι, τας τε εκκλησίας, καί τά πολιτικά διαταράττουσι πράγματα, περιϋόντες άδιαφόρως εν ταΐς πόλεσιν, ου μήν αλλά καί μοναστήρια έαυτοΐς συνιστᾶν έπιτηδεϋοντες, έδοξε μηδένα μέν μηδαμου οΐκοδομείν, μηδέ συνιστᾶν μοναστήριον, ή εκκτήριον οΐκον παρά γνώμην του τής πόλεως Ήπισκόπου. Τους δέ καθ' εκάστην πόλιν καί χώραν μονάζοντας, ύποτετάχθαι τῶ Ήπισκόπῳ καί τήν ήσυχίαν ασπάζεσθαι, καί προσέχειν μόνη τή νηστεία καί τή προσευχή, εν οΐς τόποις άπετάξαντο, προσκαρτεροϋντες, μήτε δέ εκκλησιαστικοΐς, μήτε βιωτικοΐς παρενοχλείν πράγμασιν, ή επικοινωνείν, καταλιμπάνοντες τά ίδια μοναστήρια, ει μήποτε άρα έπιτραπέειν διά χρείαν αναγκαίαν υπό του τής πόλεως Ήπισκόπου. Μηδένα δέ προσδέχεσθαι εν τοΐς μοναστηρίοις δουλον έπί τῶ μονάσαι παρά γνώμην του ιδίου δεσπότου. Τόν δέ παραβαίνοντα τούτον ήμῶν τόν όρον, ώρίσαμεν άκοινωνήτον εΐναι, ίνα μή τό όνομα του Θεου βλασφημηται. Τόν μέν τοι Ήπίσκοπον τής πόλεως χρή τήν δέουσαν πρόνοιαν ποιείσθαι τών μοναστηρίων "9.

Ειδικότερα διά τούς ιερομονάχους καί μοναχούς, ό Η' Κανών τής αυτης Δ' Οΐκουμενικής Συνόδου όρίζει:

" Οΐ Κληρικοί τών πτωχείων καί μοναστηρίων καί μαρτυρίων, υπό τήν εξουσίαν τών εν εκάστη πόλει Ήπισκόπων, κατά τήν τών άγίων Πατέρων παράδοσιν, διαμενέτωσαν καί μή κατά αυθάδειαν αφηνιάτωσαν του ιδίου Ήπισκόπου. Οΐ δέ τολμώντες ανατρέπειν τήν τοιαύτην διατύπωσιν, καθ' οΐον δήποτε τρόπον καί μή ύποταττόμενοι τῶ ιδίῳ Ήπισκόπῳ, ει μέν εΐεν Κληρικοί, τοΐς τών Κανόνων ύποκεισθωσαν επιτιμίοις, ει δέ μονάζοντες ή λαϊκοΐ, έστωσαν άκοινωνήτοι "10.

2. Βεβαίως κατά τήν ιστορικήν πορείαν τής Έκκλησίας μας παρουσιάσθηκαν πολλοΐ τύποι μοναχικής ζωής. Ήναχωρισμός, (Μ. Ήντώνιος, Παχώμιος στήν Αΐγυπτο καί Θηβαΐδα), Κοινοβιακός βίος (Μ. Βασίλειος, Θεοδόσιος ό Κοινοβιάρχης, Θεόδωρος ό Στουδίτης, στόν Πόντο καί τήν Καπαδοκία, Παλαιστίνη, Κων/πολιν, Σινά κ.λ.π), ιδιόρρυθμα Μοναστήρια ("Άγιον Όρος) κ.λ.π11.

"Όμως πάντες οΐ τύποι τής Μοναστικής άσκήσεως ήσαν υπό τήν ύψηλήν πνευματικήν καθοδήγησιν καί

έποπτείαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου.

Γ'

Ἡ Νομική σχέσις Ἐπισκόπου καί Μονῶν.

Οἱ Βασιλεῖς Λέων καί Κων(νος, ὡς ἐξῆς ὀρίζουν τόν Ἐπίσκοπον καί τίς ἀρμοδιότητες αὐτοῦ· " Ἐπίσκοπος ἐστὶν ἐπιτηρητής καί ἐπιμελητής πασῶν τῶν ἐκκλησιαζομένων ψυχῶν τῶν ἐν τῇ αὐτοῦ Ἐπαρχία δύναμιν ἔχων τελεστικὴν, Πρεσβυτέρου, Διακόνου καί Ἀναγνώστου καί Ψάλτου καί Μοναχοῦ. Ἴδιον δέ Ἐπισκόπου, τοῖς μὲν ταπεινοῖς συγκατέρχεσθαι, καταφρονεῖν δέ τῶν ἐπαιρωμένων ... "12.

Ὅμως ἡ παρακμή τοῦ Μοναχισμοῦ καί ἡ κατάχρησις ἐξουσίας τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τῶν Μονῶν, ἀλλὰ καί ἡ ἀκμή καί οἱ ἀγῶνες τῶν Μοναχῶν ὑπὲρ τῶν ἱερῶν εἰκόνων ἐνεδυνάμωσαν τίς ὑπάρχουσες τάσεις ἀνεξαρτητοποιήσεως τῶν Μονῶν ἀπὸ τῶν Ἐπισκόπων, παρὰ τὴν ἀνωτέρω παγίαν Κανονικὴν καί ἱστορικὴν Ἐκκλησιαστικὴν πράξιν.

Ἔτσι, πλὴν τῶν Ἐπισκοπικῶν ἢ Ἐνοριακῶν ἢ Ἐπαρχιακῶν ἢ Μητροπολιτικῶν Μονῶν, ἐνεφανίσθησαν καί οἱ ἐξῆς τύποι Μονῶν·

α) Πατριαρχικαί καί Σταυροπηγιακαί.13

β) Βασιλικαί ἢ Αὐτοκρατορικαί.

γ) Κτητορικαί. Καί

δ) Αὐτοδέσποτοι ἢ Ἐλεύθεροι ἢ αὐτεξούσιοι ἢ αὐτόνομοι14.

Δηλαδή αἱ α ἐκ τῶν παραπάνω Μονῶν ἐξέφυγον ἀπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου, αἱ δέ β, γ καί δ καί αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου.

Ὅμως ἡ 37ῃ Νεαρά Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ (1081-1118) ἐπὶ Πατριάρχου Νικολάου (1084-1111) ἐπαναφέρει ἐν μέρει τίς Μονές εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν καί παρέχει δικαίωμα εἰς τὸν Πατριάρχην Κων(πόλεως νά εἰσέρχεται εἰς πάντα τὰ Μοναστήρια τῆς ἐνορίας αὐτοῦ " κἄν τε πατριαρχικά ὡσι κἄν τε βασιλικά καί αὐτοδέσποτα "15.

2. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ νομικὴ κατάστασις τῶν Μονῶν καί τῶν μοναχῶν στήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καί ἡ σχέσις καί ἡ θέσις τοῦ Ἐπισκόπου εἰς αὐτάς ρυθμίζονται κυρίως μὲ τὸν Νόμον 590/77 Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ 146/31-5-1977 τ.Α').

Εἰδικώτερα·

α) Διὰ τῆς παραγράφου 4, τοῦ Ἄρθρου 1, τοῦ ὡς ἄνω Νόμου χαρακτηρίζεται ἡ Μονὴ Ν.Π.Δ.Δ.

β) Διὰ τῶν παραγράφων 3,4,5 καί 6, τοῦ Ἄρθρου 56 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου καθορίζονται τὰ τῆς ἐγγραφῆς, ἀπολύσεως καί παραμονῆς εἰς τινὰ Μονὴν ἢ τόπον τοῦ Μοναχοῦ καί Ἱερομονάχου.

γ) Δι' ὀλοκλήρου τοῦ Ἄρθρου 39, καθορίζεται·

Ὅτι " ἡ Ἱερά Μονὴ εἶναι θρησκευτικὸν καθίδρυμα διὰ τὴν ἀσκησιν τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκαταβιούντων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, συμφώνως πρὸς τὰς μοναχικὰς ἐπαγγελίας καί τοὺς περὶ μοναχικοῦ βίου ἱεροῦς Κανόνας καί παραδόσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας " (παράγραφος 1),

Ὅτι " ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος λειτουργοῦν Ἱεραὶ Μοναί, τελοῦσαι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, καί Συνοδικαὶ Σταυροπηγιακαὶ Ἱεραὶ Μοναί, τελοῦσαι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτείαν τῆς ΔΙΣ " (παράγραφος 2),

Ὅτι " ἡ ἴδρυσις, διάλυσις ἢ συγχώνευσις ὑφίσταμένων Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συντελεῖται διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καί ἔγκρισιν τῆς ΔΙΣ, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων " (παράγραφος 3),

Ὅτι " Μετόχια Μονῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐάν μὲν ἀνήκουν εἰς τὸ κλίμα τῆς Ἐκκλησίας

της Ἑλλάδος, ἰδρύνονται τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐὰν δὲ ἀνήκουν εἰς ἕτερον κλίμα, ἰδρύνονται τῇ ἀδείᾳ τοῦ Κράτους, παρεχομένη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἐκδιδομένη μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ ἔγκρισιν τῆς ΔΙΣ καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῆς, ἀσκουμένη διὰ τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, ἀφαρμοζομένων ἐπ' αὐτῶν τῶν ἰσχυουσῶν διὰ τὰς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μονὰς διατάξεων " (παράγραφος 7),

Ἔτι " ἐξαιροῦνται τῆς ἐποπτείας τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως αἱ Πατριαρχικαὶ καὶ Σταυροπηγιακαὶ Μοναὶ Βλατάδων ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτριάς ἐν Χαλκιδικῇ, αἵτινες ἀνήκουσαι εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μετὰ πάσης τῆς κινήσεως καὶ ἀκινήτου αὐτῶν παρουσίας, τελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ πνευματικὴν κυριαρχίαν καὶ διοίκησιν, διεπόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀνέκαθεν ἰσχύοντος Πατριαρχικοῦ καθεστώτος, μνημονευομένου ἐν αὐταῖς κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὡσαύτως ἐξαιροῦνται τὰ μετόχια τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ " (παράγραφος 8),

Ἔτι " Ἱεροὶ Ναοὶ, μετὰ ἢ ἄνευ μοναστικῶν ἀδελφοτήτων, εὐρισκόμενοι ἐν τῷ χώρῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μὴ ὑπαγόμενοι ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς δύνανται νὰ καταστοῦν, διὰ χαριστικῆς δικαιοπραξίας τῶν κυρίων αὐτῶν, μετόχια Ἱ. Μονῶν τῶν πρεσβυγενῶν πατριαρχικῶν θρόνων καὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ, μετὰ συγκατάθεσιν τῆς δωρεοδόχου Μονῆς καὶ ἔγκρισιν τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως καὶ τῆς ΔΙΣ ἀποκλειομένης τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐγκαταβίωσης εἰς ταῦτα Ἐπισκόπων. Διὰ τῆς ὡς ἄνω χαριστικῆς δικαιοπραξίας καθορίζονται αἱ προϋποθέσεις καὶ οἱ ὅροι, ὡς καὶ ὁ τρόπος διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐν λόγω μετοχιῶν > (παράγραφος 9),

Ἔτι " ὁ Μητροπολίτης ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνας πνευματικὴν ἐποπτεῖαν διὰ τὴν κανονικὴν μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, τὴν χειροθεσίαν τοῦ Ἡγουμένου, τὴν ἔγκρισιν τῆς κουρᾶς τῶν μοναχῶν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων, τὴν μέριμναν διὰ τὴν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνας λειτουργίας τῆς Μονῆς καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως αὐτῆς " (παράγραφος 6),

Ἔτι " ὁ Ἡγούμενος καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὀρίζεται ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναχῶν ἐκάστης Μονῆς ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἐκλέγονται, ἐὰν ἔχη πέντε (5) τοὐλάχιστον ἐγκαταβιῶντας μοναχοὺς, ὑπὸ τῆς μοναχικῆς ἀδελφότητος, ἄλλως ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως. Ὁ οὕτως ἐκλεγείς Ἡγούμενος εἶναι ἰσόβιος, ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Ἡ ΔΙΣ δύναται δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς προτάσει τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως ἢ τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος νὰ ἐγκρίνη τὴν διενέργειαν νέας ἐκλογῆς πρὸς ἀνάδειξιν Ἡγουμένου " (παράγραφος 5),

Καὶ ὅτι " τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Μονῆς καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱερούς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις καὶ τοὺς νόμους τοῦ κράτους, δι' ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, δημοσιευομένου διὰ τοῦ Δελτίου " Ἐκκλησία " " (παράγραφος 4) 16.

Ἐπίσης ἡ θέσις τῶν Μονῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ σχέσις τοῦ Ἐπισκόπου μετ' αὐτῆς ρυθμίζονται καὶ ἀπὸ τὸν ὑπ' ἀριθμ. 39(1972 Κανονισμόν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος " Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἡσυχαστηρίων ".17

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἰσχυουσῶν Πολιτικῶν καὶ Κανονικο-ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος λειτουργοῦν σήμερον Μοναὶ, Ἀνδρῶν ἢ Γυναικειῶν, τῶν ἐξῆς τύπων·

α) Συνοδικαὶ καὶ Σταυροπηγιακαὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἐποπτεῖαν τῆς ΔΙΣ.

β) Ἐπαρχιακαὶ-Μητροπολιτικά Μοναὶ, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως.

γ) Μετόχια Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καί

δ) Ἡσυχαστήρια18.

3. Ἐκ τῶν ὄσων ἐλέχθησαν κατεφάνη, νομίζω, μετὰ σαφήνεια ἢ θέσις τοῦ Ἐπισκόπου στὶς Μονές καὶ ἡ σχέσις αὐτοῦ μετὰ τοὺς Μοναχοὺς. Πρὸς διασάφησιν αὐτῶν θὰ προσθέσω ἐδῶ καὶ τὰ ἐξῆς·

Ἐφ' ὅσον ἐκκλησιολογικό-ιστορικῶς, Κανονικῶς καί νομικῶς ἀναγνωρίζεται, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει κεφαλὴν τῆς τόν Κύριον· ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ τόπου εἶναι εἰς " τύπον καί τόπον Χριστοῦ "· "Ὅτι ἄνευ ἀδείας καί εὐλογίας τοῦ Ἐπισκόπου δέν εἶναι δυνατόν νά ἰδρυθῆ καί νά λειτουργήσῃ Μονή· Καί ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος ἔχει τήν πνευματικὴν εὐθύνην τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν Μονῶν καί τῆς ἐκπληρώσεως τῶν μοναχικῶν ὑποχρεώσεων τῶν Μοναχῶν, δύο ΜΟΝΟΝ σχέσεις Ἐπισκόπου καί Μοναχῶν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξουν ·

Πρώτη· Ἡ σχέσις τοῦ Χριστοῦ (νυμφίου) πρὸς τήν Ἐκκλησίαν (νύμφη). Καί καθὼς " ὁ Χριστός ἠγάπησε τήν Ἐκκλησίαν καί ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ ... ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἕνδοξον τήν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ἡ ἀγία καί ἄμωμος " (Ἐφεσίους Ε' 25-27), ἔτσι καί ὁ Ἐπίσκοπος πρέπει νά διακείται καί νά ἐνεργῆ διὰ κάθε Μονή τῆς Ἐπισκοπικῆς του περιφερείας. Ἄλλ' ἐπίσης, ὅπως δέν μπορεῖ νά ὑπάρξῃ ἡ νύμφη Ἐκκλησία χωρὶς τόν νυμφίον Ἰησοῦν Χριστόν, ἔτσι δέν μπορεῖ νά ὑπάρξῃ Μονή καί Μοναχοί χωρὶς τήν παρουσίαν καί τήν ἀνάλογον σχέσιν Μοναχῶν καί Ἐπισκόπου.

Καί ἡ δεύτερη: Ἡ σχέσις τῆς Κεφαλῆς τοῦ Σώματος καί τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Καί καθὼς εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρξουν μέλη ζωντανά ἀποκεκομμένα ἀπὸ τό ὑπόλοιπον σῶμα ἢ μὴ ἀρμονικῶς μεταξύ τους συνδεδεμένα, ἐπικοινωνοῦντα καί συνεργαζόμενα μέ τήν κεφαλὴν τοῦ σώματος, ἔτσι δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξῃ πνευματικῶς ζωντανή καί ἀκμάζουσα Μονή, χωρὶς ἐνότητά ἐν Χριστῷ καί ἀρμονικὴ σχέσις καί συνεργασία Ἐπισκόπου καί Μοναχῶν. Ὅπως ἐπίσης, καθὼς " οὐδεὶς ποτέ τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καί θάλπει αὐτήν, καθὼς καί ὁ Κύριος τήν Ἐκκλησίαν " (Ἐφεσίους Ε' 29-30), ἔτσι δέον καί ὁ Ἐπίσκοπος νά ἀγαπᾷ, νά περιθάλλῃ καί νά προστατεύῃ τήν Μονήν του. Ἄλλ' ὅπως τὰ ὑγιῆ μέλη σώματος οὐδέποτε ἀρνήθησαν νά ἐκτελέσουν ἐντολήν τῆς κεφαλῆς, οὕτω καί οἱ Μοναχοί. Ἐκτός ἐάν οἱ Μοναχοί ἔχουν πνευματικὰ ἀσθενήσει, ὅποτε πρέπει νά γίνῃ· ἕν ἐκ τῶν δύο· ἢ θά θεραπευθῇ τό ἀσθενές μέλος, διὰ νά συνεργάζεται μέ τήν κεφαλὴν ἢ θά ἀφαιρεθῇ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας διὰ χειρουργικῆς πνευματικῆς ἐπεμβάσεως ἵνα μὴ μολυνθῇ ὁλόκληρον τό σῶμα.

4. Βεβαίως σέ κάποιον χρόνον ἢ καί σέ κάποια ἱστορικά πρόσωπα ἢ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα μόνη συμβατή σχέσις Ἐπισκόπου καί Μοναχῶν διαταράχθη ἐξ αἰτίας κάποτε μὲν τοῦ Ἐπισκόπου ἄλλοτε δέ τῶν Μοναχῶν. Αὐτό ὅμως εἶναι ἐξαιρέσεις καί οἱ ἐξαιρέσεις δέν μπορεῖ καί δέν πρέπει νά ἀναιρέσουν ἢ νά ἀλλάξουν τόν κανόνα καί νά μετατρέψουν τήν πατρική (πατρός πρὸς τέκνον) ἢ τήν μητρική (μητρός Ἐκκλησίας πρὸς τέκνον) σχέσιν τοῦ Ἐπισκόπου πρὸς τοὺς Μοναχοὺς τῶν Μονῶν τῆς Ἐπισκοπῆς του σέ σχέσι Προϊσταμένου καί ὑφισταμένου ὑπαλλήλου. Διότι τοῦτο, ἂν καί ὅταν συμβῆ, ἀλλοιώνει τήν οὐσίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν δομῶν μας, διό καί εἶναι ἐντελῶς ἀνεπίτρεπτον.

Εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἱερά Μονή εἶναι, πρέπει νά εἶναι, πρότυπον πνευματικόν ἱατρεῖον, Νοσοκομεῖον ψυχῶν καί οἱ καθαρθέντες, φωτισθέντες καί ἀγιασθέντες ἐν αὐτῇ Μοναχοί πρότυπα μιμήσεως ἀπὸ τοὺς χριστιανούς.

Διὰ τοῦτο ἡ Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας ἔχει, πρέπει νά ἔχη, σέ περίοπτον θέσιν τὰς Μονάς, ἐκάστη Μητρόπολις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει καί θέλει νά ἔχη Μονάς καί πολλά ἐκ τῶν πνευματικῶν μέσων τῆς ἀσκήσεως καί τοῦ ἀγιασμοῦ τῶν Μοναχῶν (Ἀκολουθίαί εἰκοσιτετραώρου, Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία, Ἀγρυπνία κ.λ.π.), εὖρε χρήσιμα, τὰ προσέλαβε καί τὰ χρησιμοποιοῖ εἰς τὰς ἐνορίας διὰ τό καθόλου πνευματικόν τῆς ἔργον καί εὐχεται καθημερινῶς καί ἰδιαιτέρως " ὑπὲρ τῶν Ἱερομονάχων, Μοναχῶν καί Μοναζουσῶν ".

Ἄλλὰ καί τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγαποῦν τὰς Μονάς, καταφεύγουν συχνά εἰς αὐτάς καί ποικιλοτρόπως τὰς ἐνισχύουν, οἱ δέ Ἠγούμενοι καί οἱ Μοναχοί ἔχουν τήν ἰδιαιτέραν ἐκτίμησιν αὐτῶν.

Δ'

Προτάσεις λύσεως μοναστικῶν προβλημάτων

καί σχέσεων Ἐπισκόπου καί Μονῶν

Εἰς τὰς ὀργανωμένας Πολιτείας τῶν ἀνθρώπων, ὅταν παρουσιάζονται προβλήματα, συνήθως ἐπεμβαίνει ἡ Πολιτεία διὰ τῶν Νόμων τῆς, καί λύει αὐτά. Τό ἴδιο πράττει καί ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τὰ ἰδικά τῆς προβλήματα. Βεβαίως ὁ Ἄπ. Παῦλος λέγει, ὅτι " δικαίω νόμος οὐ κείται " (Α' Τιμοθέου Α' 9). Ὅμως καί ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἴμεθα ἄνθρωποι ἀδύναμοι, διό καί ἀπὸ τῆς Ἀποστολικῆς περιόδου 19, ἄρχισαν νά ἐμφανίζονται διάφορα

προβλήματα. Έτσι και η Έκκλησία μας ήναγκάσθη να όρίση τά πρέποντα διά τών ιερών Κανόνων της. Η συνεχιζόμενη δέ ανθρώπινη αδυναμία ήμών (Ποιμένων καί Ποιμενομένων) επιβάλλουν εις τήν Έκκλησίαν τήν τήρησιν τών παλαιών Κανόνων δικαίου, αλλά καί τήν θέσπισιν νέων.

Διά τούτο ήδη έρχομαι εις τό τέταρτο Μέρος τής Εισηγήσεώς μου, εις τās Προτάσεις μου δια τήν λύσιν ύφισταμένων προβλημάτων.

1. Η ίδρυσις καί ή λειτουργία τών εν Έλλάδι Έσυχαστηρίων είναι μοναχικόν πρόβλημα, τό όποϊον έχει δημιουργήσει πολλάκις πολλά ζητήματα καί προστριβάς μεταξύ τών κατά τόπους Έπισκόπων καί τών Διοικήσεων τών Έσυχαστηρίων, μέ αποτέλεσμα τόν σκανδαλισμόν τών πιστών.

Τά Έσυχαστήρια είναι θεσμός, πού μπορεί νά εύρη κανείς κάποιες ρίζες τους εις τόν αναχωρητισμόν του αρχαίου Μοναχισμού, ή εμφάνισις τους όμως εις τās ήμέρας μας έχει ως αίτιαν δυτικήν επίδρασιν καί είναι έκφρασις καί προσπάθεια τών ιδρυτών των δι' ανεξαρτησίαν καί αποδέσμευσιν αυτών από τήν έποπτείαν του Έπισκόπου.

Τό Έσυχαστήριον όμως είναι Μονή καί οί εν αυτώ έφησυχάζοντες είναι Μοναχοί. Καί όπως ουδεμία Μονή είναι δυνατόν νά ιδρυθή καί νά λειτουργή χωρίς τήν άδειαν καί τήν εύλογίαν του Έπισκόπου, έτσι εκκλησιαστικώς είναι ανεπίτρεπτον νά ιδρύεται Έσυχαστήριον καί νά λειτουργή εις τήν περιφέρειαν Έρας τινος Μητροπόλεως χωρίς τήν άδειαν καί τήν πνευματικήν επιστασίαν του Μητροπολίτου αυτής, δεδομένου ότι πολλά έξ αυτών λειτουργοϋν κατά τόν Άστικόν Κώδικα βάσει τής ιδρυτικής των Συμβολαιογραφικής Πράξεως καί του Καταστατικού των, εάν υπάρχουν καί αυτά.

Διά τούτο καί επειδή ό ύπ' αριθμ. 39/1972 Κανονισμός " Περί τών εν Έλλάδι όρθοδόξων ιερών Μονών καί Έσυχαστηρίων " στηρίζεται εις τόν μη ισχύοντα πλέον Καταστατικόν Νόμον 126/1969,

Έπειδή τό άρθρον 5 του ως άνω Κανονισμού περί Έσυχαστηρίων έχει ήδη όλόκληρον άκυρωθή δι' αποφάσεως του Συμβουλίου τής Έπικρατείας (Άπόφασις 866/1974),

Έπειδή ό ισχύων Καταστατικός Χάρτης τής Έκκλησίας τής Ελλάδος όρίζει " Διά κανονιστικών αποφάσεων τής ΔΙΣ, έγκρινομένων υπό τής ΙΣΙ καί δημοσιευομένων διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως θεσπίζονται τά πλαίσια λειτουργίας τών εν τή περιοχή τής Έκκλησίας τής Ελλάδος Όρθοδόξων Έσυχαστηρίων, άτινα ιδρύονται ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κατά τās κειμένας διατάξεις καί λειτουργοϋν επί τή βάσει του ιδρυτικού αυτών κανονισμού "20, αί αποφάσεις δέ αυτάι δέν έχουν άκόμη ληφθή, μέ αποτέλεσμα τό πρόβλημα νά συνεχίζεται καί συνεχώς νά αυξάνη,

Έπειδή κατά τόν ισχύοντα Καταστατικόν Χάρτην ή ΙΣΙ " άσκει τās εκ τών Έερών Κανόνων καί λοιπών Έκκλησιαστικών διατάξεων άπορροεύσας άρμοδιότητα ",21 ή δέ ΔΙΣ " επαγρυπνεί επί τής έκπληρώσεως τών καθηκόντων τών κληρικών καί τών Μοναχών ",22

Προτείνω νά αποφασίση ή ΙΣΙ τήν σύνταξιν ενός νέου Κανονισμού περί ιερών Μονών καί Έσυχαστηρίων. Τόν Κανονισμόν αυτόν νά συντάξη έπταμελής Ειδική Συνοδική Έπιτροπή, αποτελουμένη εκ τριών Αρχιερέων, εκ δύο Ηγουμένων καί εκ δύο ειδικών Πανεπιστημιακών Καθηγητών ή άνωτάτων Δικαστικών λειτουργών, υπό τήν προεδρείαν του αρχαιότερου εκ τών αρχιερατικών μελών.

Όύτω πιστεύω, ότι διά του νέου τούτου Κανονισμού θά διευκρινισθοϋν μέ σαφήνεια οί σχέσεις Έπισκόπου καί Μοναστηριακών αρχών (Μονών καί Έσυχαστηρίων), αλλά καί τά δικαιώματα καί αί ύποχρεώσεις έκατέρων τούτων, ώστε νά εκλείψουν, ει δυνατόν, οί σχετικές προστριβές εις τό παντελές.

2. Ο ισχύων Καταστατικός Χάρτης τής Έκκλησίας τής Ελλάδος όρίζει πολλά σοβαρά θέματα τών Έερών Μονών, εν οίς καί " τά τής όργανώσεως καί προαγωγής του πνευματικού βίου καί τά τής διοικήσεως τής Μονής, τόν αριθμόν τών μελών του Ηγουμενοσυμβουλίου "23, νά ρυθμίζονται διά του Έσωτερικού κανονισμού έκάστης Έρας Μονής.

Έπειδή ασφαλώς πολλάί ιεραί Μοναί δέν έχουν έσωτερικόν Κανονισμόν

Προτείνω νά αποφασισθή από τήν ΙΣΙ καί νά δοθή έντολή, όπως:

α) "Απασαι αἱ Ἱ. Μοναὶ συντάξουν τὸν Ἑσωτερικὸν Κανονισμόν αὐτῶν καὶ τὸν δημοσιεύσουν εἰς τὸ Δελτίον ΕΚΚΛΗΣΙΑ, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

β) "Ὅσοι ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν Κανονισμῶν ἔχουν ἤδη συνταχθῆ καὶ δημοσιευθῆ χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ τῆς ΔΙΣ θεωροῦνται ὡς μὴ γενόμενοι, διότι τοῦτο εἶναι ἀντίθετον " πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους ".23

3. Ἐπειδὴ αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39, παράγραφος 6 καὶ 7, τοῦ Νόμου 590/1977 περὶ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος λειτουργούντων Μετοχιῶν εἶναι ἀσαφῆς,

Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τούτου, ἔχουν δημιουργηθῆ περιστατικὰ τριβῶν μεταξύ Ἐπισκόπων διὰ τὸ θέμα τοῦ ποίου Ἐπισκόπου τὸ ὄνομα δέον νὰ μνημονεύεται ἐν τοῖς Ναοῖς αὐτῶν ἐν ταῖς θεαῖς Λειτουργίαις καὶ τοῖς λοιπαῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις,

Ἐπειδὴ παγία εἶναι ἡ κανονικὴ τάξις καὶ πρᾶξις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας εἰς ἓνα τόπον ἕνας νὰ εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος.

Ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἀποφευχθῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ὅ,τι θλιβερόν παρατηρεῖται μὲ τίς διάφορες δικαιοδοσίαις τῆς Διασπορᾶς,

Προτείνω νὰ ἀποφασισθῆ ἀπὸ τὴν ΙΣΙ:

Ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργούντων Μετοχιῶν τῶν ἀνηκόντων εἴτε εἰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἄλλου ἐκκλησιαστικοῦ κλίματος, πλὴν τῶν ἱερῶν Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Μονῶν Βλατάδων ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας ἐν Χαλκιδικῇ,24 ἐν ταῖς θεαῖς Λειτουργίαις καὶ ταῖς λοιπαῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις νὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ Τόπου,25 ἐνθα εὐρίσκεται τὸ Μετόχιον, καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἡγουμένου τῆς Μονῆς, εἰς ἣν ἀνήκει.

4. Ὡς γνωστὸν μέγα μοναστικὸν πρόβλημα ὑφίσταται εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ναυπάκτου, τὸ ὅποῖον ἔχει ξεπεράσει τὰ ὅρια τῆς Μητροπόλεως, ἔχει διὰ τὴν λύσιν του πολλὰκις ἀσχοληθῆ ἡ ΔΙΣ πολλῶν περιόδων, καὶ λύσις δέν ἔχει εὐρεθῆ. Κοντεύει νὰ καταντήσῃ δυσθεράπευτο μοναστικὸ καρκίνωμα.

Τὸ πρόβλημα συνίσταται κυρίως εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον καὶ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Μεταμορφώσεως Σωτήρος τῶν κανονικῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. ΙΕΡΟΘΕΟΥ ἐπὶ τῆς Μονῆς τῶν καὶ εἰς τὴν κατ' ἐξακολουθήσιν ἀπέιθειαν αὐτῶν πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἱ. Σύνοδον.

β) Ὁ Ἡγούμενος καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὅλως ἀντικανονικῶς, ἔχουν συστήσει διαφόρους Ἐταιρεῖας καὶ Σωματεῖα μὲ τὰ κοσμικὰ καὶ μοναχικὰ τοὺς ὀνόματα, μερικοὶ δὲ ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς συνέστησαν καὶ Ἐταιρεῖα Περιορισμένης Εὐθύνης, ἡ ὁποία εἶναι ἐμπορικὴ Ἐταιρεῖα (ἰχθυοκαλλιέργειαι), ἐδρεύει εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν καὶ ἔχει λάβει ἐπιχορηγήσεις ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων ἀπὸ τὰ Προγράμματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ Μητροπολίτου τῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θέλω νὰ ὑπογραμμίσω καὶ τὰ ἑξῆς Πρωτάκουστα:

I. Εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἡ Ἔδρα τῆς Ἀστικῆς Ἐταιρείας εἶναι ἡ Ἀθήνα καὶ Παράρτημα αὐτῆς ἡ Ἱερά Μονὴ Μεταμορφώσεως Ναυπάκτου.

II. Ἡ Ἀστικὴ Ἐταιρεῖα ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Δηλαδή Μονὴ καὶ Ἀστικὴ Ἐταιρεῖα ταυτίζονται καὶ φέρουν τὴν ἐπωνυμίαν Ἱερά Μονὴ Μεταμορφώσεως καὶ Ἱερόν Κοινόβιον Μεταμορφώσεως.

Καὶ III. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἀστικῆς Ἐταιρείας εἶναι οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ναυπάκτου.

γ) Εἰς τὴν ἄρνησιν ὑποβολῆς εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ναυπάκτου πάντων τῶν πραγματικῶν ἀριθμῶν εἰσπράξεων καὶ δαπανῶν καὶ ὅλων τῶν παραστατικῶν στοιχείων ἀπασῶν τῶν οικονομικῶν διαχειρίσεων τῆς Μονῆς

προκειμένου να εγκριθεί ο Προϋπολογισμός και ο Ἀπολογισμός αυτής, με αποτέλεσμα ή Μονή, διαχειριζόμενη εκατοντάδες εκατομμύρια δραχμές ετησίως, να λειτουργήσει τα τελευταία 3-4 χρόνια χωρίς έγκεικρμένους Προϋπολογισμούς και Ἀπολογισμούς, να μείνει δηλαδή άνεξέλεκτη και να τείνει εις άνταρσίαν.

δ) Εις τήν ἄρνησι να δεχθούν τόν διαταχθέντα από τήν Ἱεράν Σύνοδον οικονομικόν ἔλεγχον, σύμφωνα με τόν ύπ' ἀριθμ. 100/1998 ισχύοντα Κανονισμόν τῆς Ἱεράς Συνόδου και ἔχουν ἤδη καταφύγει εις Κοσμικά Δικαστήρια (Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας) κατά τῆς Ἐκκλησίας μας διά τήν ἀκύρωσι τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, ὥστε να ἀποφύγουν τόν οικονομικόν ἔλεγχον τῆς Ἐκκλησίας.

Και ε') Ἐνῶ κατ' ἔξακολουθήσιν και με συγκεκριμένες πράξεις δείχνουν τήν ἀνυπακοήν τους εις τόν κυριάρχην Ἐπίσκοπόν τους, παραβαίνοντες τάς προφορικές και ἐγγράφους αὐτοῦ ἐντολάς, διαδίδουν κατ' αὐτοῦ ψευδεῖς εἰδήσεις και συκοφαντίας, πού φθάνουν στά ὅρια τῶν κανονικῶν παραπτωμάτων τῆς άνταρσίας, τῆς φατριάς και τῆς τυρείας.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Και ἐπειδή ἡ συγκεκριμένη κραυγαλέα και σκανδαλίζουσα ἀντικανονική συμπεριφορά τῶν ὑπευθύνων τῆς Μονῆς ἔχει φθάσει στό ἀπροχώρητον,

Ἐπειδή ἡ σεπτή Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀδύνατον να μείνει ἀπαθής θεατής τῶν γεγονότων τούτων και να ἀνέχεται τήν παράβασι τῶν ἱερῶν Κανόνων και τόν δημόσιον κατασκανδαλισμόν τῶν πιστῶν από τά ἐκατέρωθεν (Μητροπόλεως και Μονῆς) γραπτά Ἀνακοινωθέντα Τύπου ἢ από τά κοινοποιούμενα στούς Ἀρχιερεῖς και τούς Ἡγουμένους ὅλης τῆς Ἑλλάδος διάφορα σχετικά ἔγγραφα,

Ἐπειδή τά μέχρι τοῦδε από τήν ΔΙΣ ληφθέντα μέτρα (ἀποστολή δύο Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀποφάσεις και ἔγγραφεσ συστάσεις και ὁδηγίες Αὐτῆς, διαταχθεῖς οικονομικός ἔλεγχος κ.λ.π.) δέν ἔφεραν ἀποτελέσματα, ἀλλ' ἐθεωρήθησαν από τήν πλευράν τῆς Μονῆς ἀδυναμία λήψεως μέτρων και ἐπιβολῆς τῆς Κανονικῆς τάξεως και ὠδήγησαν τούς ὑπευθύνους τῆς Μονῆς εις τήν ἀποθράσυσιν και τήν καταφυγήν στά κοσμικά Δικαστήρια (Σ.τ.Ε),

Ἐπιβάλλεται ἀνευ ἄλλης ἀναβολῆς ἡ λήψις από τήν ΙΣΙ δραστικῶν Κανονικῶν μέτρων.

Πρός τοῦτο προτείνω:

I. Διά τήν ἀντιμετώπισι τοῦ προβλήματος τῆς Ἱ. Μονῆς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ναυπάκτου

α) Ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς και τά Μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου να τεθοῦν εις ἀργίαν από πάσης ἱεροπραξίας (ἀκοινωνησίαν) μέχρι τῆς ἐκδόσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ

Δικαστηρίου, διά τά δι' ἃ Ὁ Ἡγούμενος Ἀρχιμ. Σπυρίδων Λογοθέτης κατηγορεῖται κανονικά παραπτώματα και δι' ἃ ἔχουν διαταχθῆ τακτικά ἔνορκοι Ἀνακρίσεις και ἐπαναφορᾶς τῆς Μονῆς εις τήν Κανονικήν τάξιν.

β) Ἡ Διοίκησις και Διαχειρίσις τῆς Μονῆς να ἀνατεθῆ εις προσωρινήν τριμελῆ Διαχειριστικήν Ἐπιτροπήν ἐξ Ἀδελφῶν τῆς Μονῆς με πλήρη ἀρμοδιότητα και εὐθύνη Ἡγουμενοσυμβουλίου.

γ) Νά ὀλοκληρωθοῦν τάχιστα αἱ διαταχθεῖσαι ἔνορκοι τακτικά Ἀνακρίσεις κατά τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ναυπάκτου Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Λογοθέτη και να ὑποβληθῆ ὁ Φάκελλος εις τόν Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπάκτου κ. ΙΕΡΟΘΕΟΝ διά τά περαιτέρω. Καί

δ) Νά διαταχθῆ ὁ οικονομικός ἐπιθεωρητής, ὁ ὑπό τῆς ΕΚΥΟ ὀρισθεῖς, να μεταβῆ ἀμέσως εις τήν Μονήν και να διενεργήσῃ τόν οικονομικόν ἔλεγχον ἀπασῶν τῶν Διαχειρίσεων τῆς Μονῆς, να ὑποβάλῃ δέ τό Πόρισμά του εις τόν κανονικῶς και νομίμως ζητήσαντα αὐτόν Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπάκτου και τήν ΔΙΣ διά τά περαιτέρω.

II. Διά τήν πρόληψι παρομοίων φαινομένων και τήν γενικωτέραν ἀντιμετώπισι τοῦ προβλήματος, προτείνω

α) Νά ἀποφασισθῆ και δι' Ἐγκυκλίου τῆς ΔΙΣ να ἀνακοινωθῆ εις τάς Ἱ. Μητροπόλεις, ὅτι οἱ Μοναχοί και οἱ Ἱερομόναχοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δέν ἐπιτρέπεται να εἶναι ἑταῖροι ἀστικῶν ἢ ἐμπορικῶν Ἐταιρειῶν. Ἄν παραστῆ ἀνάγκη συστάσεως Ἐταιρείας με συμμετοχήν τῆς Μονῆς, θά πρέπει να

προηγήται ἔγκρισις τῆς συστάσεως ὑπό τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καί τῆς ΔΙΣ, τά δέ ἐγκριτικά ἔγγραφα αὐτῶν νά μνημονεύωνται εἰς τό σχετικόν Καταστακόν τῆς ὑπό ἴδρυσιν Ἑταιρείας ἢ Σωματείου.

β) Ἱερά Μονή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δέν ἐπιτρέπεται νά δέχεται ὑλικάς προσφοράς ἢ ἄλλας ἐκδουλεύσεις ἀπό Σύλλογον ἢ Σωματεῖον φίλων τῆς, ἐάν τό Καταστακόν αὐτῶν δέν ἔχει προηγουμένως ἐγκριθῆ ἀπό τόν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

Καί γ') Νά γίνῃ γνωστόν εἰς τάς Κρατικές Ὑπηρεσίας (Ὑπουργεῖα, Γενικάς Γραμματείας Περιφερειῶν, Νομαρχίας κ.λ.π.), ὅτι οὐδεμία αἴτησι Μονῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐπιτρεπτόν νά γίνῃται δεκτὴ διὰ οἰκονομικὴν ἐπιχορήγησιν, ἂν αὕτη δέν ἔχει τὴν ἔγγραφον ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

5. Ἐνα ἄλλο σπουδαῖο μοναστικὸ πρόβλημα, πού πρέπει ἀμέσως νά ἀντιμετωπισθῆ ριζικά ἀπὸ τὴν σεπτὴ Ἱεραρχία, εἶναι τό θέμα τῆς λεγομένης Μονῆς Ἁγίων Αὐγουστίνου Ἰππῶνος καί Σεραφεῖμ τοῦ Σαρῶφ, στό Τρίκορφο Δωρίδος, εἰς τὴν Μητροπολιτικὴν Περιφέρειαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος.

Τό μέγα τοῦτο πρόβλημα καί σκάνδαλο συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Εἰς τό γεγονός ὅτι ἐνῶ τὰ ἔντυπα τῆς Μονῆς (Φάκελλοι ἀλληλογραφίας καί ἐπιστολόχαρτα) ἀναγράφουν:

Ἱερά Μητρόπολις Φωκίδος

Ἱερά Μονή Ἁγίων Αὐγουστίνου Ἰππῶνος καί Σεραφεῖμ τοῦ Σαρῶφ,

Ἐνῶ ὁ φερόμενος ὡς Ἡγούμενος τῆς λεγομένης Μονῆς Ἀρχιμ. Νεκτάριος Μουλατσιώτης ὑπογράφεται ὡς Καθηγούμενος μέ κόκκινο μάλιστα μελάνι (κινάβαρι;) καί ἐμφανίζεται σέ φωτογραφίες νά κρατᾷ ράβδο, ὥστε ὅλοι μας νά πιστεύωμε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ Μονῆς,

Μετά τόν τελευταῖον θόρυβον καί τὴν ἐπέμβασι τῆς ΔΙΣ ἀπεκαλύφθη, ὅτι δέν ὑφίσταται τοιαύτη Μονή ἀλλὰ χριστιανικὸ Ἱεραποστολικὸ Κέντρο Νεότητος, πού τὴν ἔδρα του ἔχει εἰς τὴν Ἡλιούπολιν Ἀττικῆς!

β) Εἰς τό ὅτι ἢ ὡς ἄνω φερομένη Μονή ἔχει ἀντικανονικῶς καί παρανόμως ἰδρύσει καί λειτουργεῖ πλησίον τῆς, ὡς οἱ ἴδιοι ἰσχυρίζονται, τὴν Γυναικείαν Ἱ. Μονὴν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, ἔχει δέ ἀποκτήσει καί διάφορα Μετόχια.

γ) Εἰς τὴν ἀντικανονικότητα τῆς κουρᾶς μοναχῶν, ἀφοῦ κάποιοι ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς καί τὰς ἀδελφάς τῶν ἀνωτέρω λεγομένων Μονῶν ἔχουν καρεῖ, μέ μεγαλοπρέπεια μάλιστα καί τυμπανοκρουσίες, μοναχοί. Ἀλλὰ ἐρωτᾶται:

Ποῖον Ἡγουμενοσυμβούλιον ἐπρότεινε τὴν κουρά τους;

Ποῖος Μητροπολίτης ἐνέκρινεν αὐτάς;

Καί εἰς ποίας Μονῆς τό Μοναχολόγιον ἔχουν οὗτοι ἐγγραφῆ, ἀφοῦ οἱ Μονές τους δέν ἔχουν κανονικῶς καί νομίμως συσταθῆ;

δ) Εἰς τό ὅτι ἀντικανονικῶς καί παρανόμως ἔχουν ἀνεγείρει Ναούς, Παρεκκλήσια καί Μοναστικά συγκροτήματα. Διότι:

Ἐχουν λάβει διὰ τὴν ἐνέργησιν των οἰκοδομικάς ἀδείας;

Ἀπὸ ποίαν ἀρμοδίαν Ἀρχήν;

Καί ἐπ' ὀνόματι τίνος Προσώπου;

ε') Εἰς τό ὅτι ὑφίστανται δύο (μία ἀνδρική καί μία γυναικεία) αὐτοδέσποτες καί μὴ ἀναγνωρισμένες Μονές ἐπὶ δεκαετίαν χωρὶς κανένα ἔλεγχον, ἐνῶ, λόγω τῆς διαφημισεῶς τους ὡς Μονῶν, ἔχουν συγκεντρώσει χρήματα τοῦ λαοῦ, καθὼς φημολογῆται μάλιστα πολλά.

Καί στ') Εἰς τό ὅτι, μετὰ τίς κοσμικὲς ἐμφανίσεις τοῦ Ἡγουμένου καί ἀδελφῶν αὐτῆς τῆς λεγομένης Μονῆς καί

τόν ἐξ αὐτῶν δημιουργηθέντα κατ' αὐτῶν ξεσηκωμόν τοῦ Λαοῦ καί Μοναχῶν καί τήν λήψιν κάποιων μέτρων ἀπό τήν ΔΙΣ, αὐτοί συνεχίζουν τό ἀντιμοναχικόν ἔργον τους καί τήν ἀνυπακοήν τους εἰς τάς ἀποφάσεις τῆς ΔΙΣ, κατασκανδαλίζοντας τούς πιστούς.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Καί ἐπειδή κατὰ τά εἰς τήν παράγραφον Α', Β' καί Γ' ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα πᾶσα Μονή ἰδρύεται καί λειτουργεῖ ΜΟΝΟΝ μέ τήν ἄδειαν καί τήν πνευματικὴν ἐπιστάσιαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου,

Ἐπειδή ἀντικανονικῶς ἴδρυσαν καί λειτουργοῦν Γυναικεῖον Μοναστήριον, (ἤτοι διπλοῦν Μοναστήριον) ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, ἀπαγορευομένου ἀπό τούς ἱερούς Κανόνας (ἴδετε τόν Κ' Κανόνα τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς καί ΜΖ' Κανόνα τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου),

Ἐπειδή καί ἄλλα ἀνδρικά Μοναστήρια ἔχουν ἰδρῦσει ἀντικανονικῶς, θά ἔλεγα καί παρανόμως, Γυναικεῖα Μετόχια,

Ἐπειδή ἡ περί ἧς πρόκειται Μονή δέν εἶναι κἄν Μονή, - ἐρευνητέον ἂν καί ὡς ἱεραποστολικό Κέντρο ἔχει νόμιμη ὑπόστασι - ἐμφανιζομένη ὅμως ὡς Μονή ἔχει παραπλανήσει τούς πιστούς καί τόν Κλήρον δυστυχῶς καί ὀλόκληρη τήν Ἐκκλησία καί τίς Πολιτικές Ἀρχές ἀσφαλῶς, πού θά πιστεύουν ὅτι πρόκειται περί Κανονικῶς καί νομίμως συνισταμένης ὀρθοδόξου Μονῆς,

Ἐπειδή οἱ φερόμενες αὐτές Μονές, ἀπό τῆς ἐμφανίσεώς των ὡς Μονῶν (1991 καί 1994 ἀντίστοιχα), δέν ἔχουν δώσει οὐδαμοῦ Λαγαριασμόν τῆς οἰκονομικῆς τους διαχειρίσεως καί προφανῶς ἀπό οὐδεμίαν ἐκκλησιαστικὴν ἢ ἄλλην ἀρχήν ἔχουν δεχθῆ οἰκονομικόν ἔλεγχον,

Προτείνω τήν λήψιν τῶν ἐξῆς Κανονικῶν μέτρων:

I. Διά τήν Κανονικὴν ρύθμισιν τῶν Προβλημάτων τῶν ὡς ἄνω λεγομένων Μονῶν (Ἀνδρικοῦ καί Γυναικεῖου)·

α) Ὁ ὡς Ἡγούμενος φερόμενος Ἀρχιμ. Νεκτάριος Μουλατσιώτης νά τεθῆ εἰς ἀργίαν (ἀκοινωνησίαν), νά τοῦ ἀφαιρεθῆ τό ὄφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ, νά στερηθῆ τῆς πνευματικῆς πατρότητος καί νά παύσῃ νά ὑπογράφεται ὡς Καθηγούμενος, μέχρις ὅτου αἰ ὡς ἄνω δύο Μοναί τύχουν τῆς κανονικῆς καί νομίμου ἀναγνωρίσεώς τους.

β) Νά δοθῆ ἐντολή, ὅπως ἀφαιρεθῆ ἀπό τούς Φακέλλους τῆς ἀλληλογραφίας καί τά ἐπιστολόχαρτα ὁ τίτλος:

Ἱερά Μητρόπολις Φωκίδος

Ἱερά Μονή Ἁγ. Αὐγουστίνου Ἰππῶνος καί Σεραφείμ τοῦ Σαρῶφ,

διότι τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπάτην καί ἀντιποίησι ἀρχῆς.

Τοῦτο νά διαταχθῆ καί διά τήν φερομένην ὡς Γυναικεῖαν Ἱ. Μονήν Ἁγ. Νεκταρίου.

γ) Νά ἀπαγορευθῆ ἡ τέλεσις θείας Λειτουργίας καί εἰς τά δύο ὡς ἄνω φερόμενα ὡς Μοναστήρια.

δ) Νά διαταχθῆ οἰκονομικός ἔλεγχος τῶν ἄνω φερομένων ὡς Μονῶν ἀπό τῆς συστάσεώς των μέχρι σήμερον ἀπό ἀρμόδιον ἐπιθεωρητὴν τῆς ΕΚΥΟ.

Ἐάν ἀρνηθοῦν τόν ἔλεγχον τοῦτον, νά παρακληθῆ ὁ ἀρμόδιος Εἰσαγγελεὺς νά ἐνεργήσῃ τά κατὰ νόμον ἀναγκαῖα καί δέοντα.

Καί ε') Ἀμφότεραι αἰ ὡς ἄνω φερόμεναι ὡς Μοναί νά ὑποβάλουν ἐντός μηνός εἰς τόν Σεβ. Μητροπολίτην Φωκίδος αἴτησιν μετὰ πάντων τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν, προκειμένου οὗτος νά ἐνεργήσῃ τά κανονικά καί νόμιμα διά τήν ἀναγνώρισίν των ὡς Κανονικῶν Μητροπολιτικῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας μας.

II. Διά τήν πρόληψιν παρομοίων ἀντικανονικῶν φαινομένων νά ληφθῆ ἀπόφασις τῆς ΙΣΙ ὅτι:

α) Ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπαγορεύεται ἡ ἴδρυσις Γυναικείων Μετοχιῶν ἀπὸ ἀνδρικά Μοναστήρια.

Καί β) Ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις τοῦ τίτλου Ἱερά Μονή, ἐάν αὕτη δέν ἔχει κανονικῶς καὶ νομίμως συσταθῆ, σύμφωνα μέ τὴν παράγραφον 3, τοῦ Ἄρθρου 39, τοῦ Νόμου 590/77

7. Τέλος θέλω νά ἐπισημάνω τό Παλαισημερολογικόν πρόβλημα, τό ὁποῖον ἐπίσης θεωρῶ μοναστικόν. Διότι ἀφ' ἑνός μὲν οἱ πρωτεργάτες του ὄλων τῶν Παρατάξεων σήμερα τίς Μονές ἔχουν ὡς κέντρον τους, ἀφ' ἑτέρου δέ διότι ἐκμεταλελεύονται τό κύρος τῶν ἐν Ἑλλάδι Μονῶν καί τὴν πρὸς αὐτάς ἀγάπην τοῦ Λαοῦ μας, ἀλλά καί τὴν σχετικὴν περὶ τῶν Μονῶν Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν.

Διὰ τοῦτο καί ἐπειδὴ πολλοὶ Ἱερομόναχοι, καθαιρεθέντες ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, καταγεύγουν εἰς τὰς διαφόρους Παλαισημερολογικὰς Παρατάξεις, συνεχίζοντες τὴν φθοροποιὸν δράσιν των,

Ἐπειδὴ οἱ Παλαισημερολογῖτες ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ αὐτῶν τὰς περὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν καί Μοναχῶν ἰσχυροῦσας Πολιτικὰς νομικὰς διατάξεις (φορολογικὲς ἀπαλλαγές, Νομικὴ ὑπόστασις κ.λ.π.),

Προτείνω νά γίνουσι αἱ κάτωθι ἐνέργειαι πρὸς τὴν Πολιτείαν, ὥστε:

α) Νά ἀποσηματισθοῦν πάντες οἱ Παλαισημερολογῖται Ἐπίσκοποι, Ἱερομόναχοι, Μοναχοὶ καί Μοναχαί, οἵτινες ἔχουν καθαιρεθῆ καί ἀποσηματισθῆ ἀπὸ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, σύμφωνα μέ τό Ἄρθρον 54, παράγραφον 2 καί 3, τοῦ Νόμου 590/77.

καί β) Νά μὴν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὰς Μονὰς τῶν Παλαισημερολογιτῶν αἱ ἰσχύουσαι διὰ τὰς Μονὰς τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν νομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δέν ἔχουν σχετικὰ Προεδρικά Διατάγματα ἰδρύσεώς των.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ ἀλλὰ καί πολὺ διδακτικὴ ἢ σχετικὴ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ρωμ. IB' 3- IE' 13 καί Α' Κορινθίους IB' 12-31. Ἴδετε καί π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, Τό Σῶμα τοῦ ζῶντος Χριστοῦ, Ἐκδόσεις Ἄρμος καί τὴν ἐν αὐτῷ Βιβλιογραφίαν.

2. Ἴδετε Διαταγαί Ἀποστόλων Β' XI. ΒΕΠ, τόμος 2ος, σελ.18, στίχος 20 καί Ἱγνάτιος πρὸς Μαγνησιεῖς (I. ΒΕΠ, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 269, στίχος 32.

3. Πρὸς Φιλαδελφεῖς III, 2. Ἐνθα ἀνωτέρω, σελίς 277, στίχος 26.

4. Ἱγνάτιος πρὸς Σμυρναίους VIII, 1-2. ΒΕΠ, τόμος 2ος, σελ. 281, στίχοι 18-26.

5. Πρὸς Μαγνησιεῖς I(ΒΕΠ, Τόμος 2ος, σελ. 269, στόχοι 19-22.

6. Ἴδετε ὅσα λέγει περὶ αὐτῶν ὁ Ἀπ. Παῦλος εἰς Α' Κορινθίους Ζ' 25-40.

7. Ὡς γνωστόν καί ὁ Ἰνδουϊσμός, ὁ Ταοϊσμός, ὁ Βουδισμός, ἀκόμη καί ὁ Μωαμεθανισμός (οἱ σουφίτες) ἔχουν ἀσκητές μέ φοβερές ἀσκήσεις, ἀλλὰ αὐτές δέν παρέχουν τὴν σωτηρίαν.

8. Α' Κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρας ἀγίας Συνόδου. ΠΗΔΑΛΙΟΝ, σελ. 345 κ. ἐξῆς.

9. ΠΗΔΑΛΙΟΝ, σελ. 187 καί ἐξῆς.

10. ΠΗΔΑΛΙΟΝ, σελ. 191 καί ἐξῆς. Ἴδετε καί ΛΑ', ΛΗ' καί ΜΑ' Ἀποστολικούς, ΜΑ', ΜΕΤ' καί ΜΖ', ΜΘ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς, ΙΖ', Κ' καί ΚΑ' τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς, ΠΗ' τῆς Καρθαγένης κ.λ.π, Παναγιώτου Ι. Παναγιωτάκου, Σύστημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύν αὐτοῦ, Τόμος Δ', τό Δίκαιον τῶν Μοναχῶν, σελ. 27 κ. ἐξ.

11 Ἴδετε Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν ΗΛΙΟΥ, Τόμος 13ος, σελ. 729 κ. ἐξ., λῆμμα Μονή, Παναγιώτου Ι. Παναγιωτάκου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 18 κ. ἐξ.

12. ΠΗΔΑΛΙΟΝ, σελ. 3, ύποσημείωσις 1.

12α. Τοῦτο ὑποδηλώνει καί ὁ ΙΖ' Κανὼν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, λέγων· "Τινές τῶν Μοναχῶν, καταλιπόντες τὰ ἑαυτῶν Μοναστήρια, ἐφιέμενοι τοῦ ἄρχειν καί τό ὑπακούειν ἀπαναινόμενοι, ἐγχειροῦσι κτίζειν εὐκτηρίους οἴκους, τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν μὴ ἔχοντες. Εἴ τις οὖν τοῦτο ἐπιχειρίσει ποιεῖν, κωλυέσθω ὑπὸ τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου ...". Πηδάλιον, σελ. 336.

13. Βλασίου Ι. Φειδᾶ, Σταυροπηγιακὸ Δίκαιον καί Ἐκκλητον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ, Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1993, σελ. 97 κ. ἔξ., Παναγ. Παναγιωτάκου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 296 κ. ἔξ. Κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν ὁμως ἡ ἴδρυσις Πατριαρχικῶν καί Σταυροπηγιακῶν Μονῶν ὑπηγορευθῆ καί διὰ λόγους προστασίας τούτων ἀπὸ τίς ἀρπαγές τῶν Τούρκων.

14. Ἴδετε Θ.Η.Ε. Τόμος 2ος, στήλη 59, λῆμμα Μονή (Κανονικόν Δίκαιον), Παναγ. Παναγιωτάκου, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 294 κ. ἔξ.

15. Ἰωάννης Μαντζούρης, ἐν Θ.Η.Ε. Τόμος 3ος, στήλη 718 κ. ἔξ, Παναγ. Παναγιωτάκου, ἔνθα ἀνωτέρω σελ. 309 κ. ἔξ.

16. Περί τούτων ἴδετε Γεωργίου Λιλαίου, Ἐπίσκοποι - Ὁρθόδοξοι Ι. Μοναί - Ἡσυχαστήρια, Ἔννοια καί ἐφαρμογή τῶν ὀριζομένων δι' Ἄρθρου 39, τοῦ Νόμου 590/77, Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1982.

17. Σημειώνεται ὁμως ὅτι τό ἄρθρον 5 τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ ὑπὸ τόν τίτλον " Ἰ. Μοναί Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Ἡσυχαστήρια) " δέν ἰσχύει, διότι ἀκυρώθηκε μέ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 866/1974 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

18. Βεβαίως ὑπάρχουν καί ἕτεροι Μοναί, αἱ ὁποῖαι ὁμως δέν ἀνήκουν εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τοιαῦτα εἶναι·

α) Ἡ Πατριαρχικὴ καί Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῶν Βλατάδων Θεσσαλονίκης, ὡς καί ἡ τοιαύτη τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

β) Τὰ ἀνεγνωρισμένα Μετόχια τοῦ Παναγίου Τάφου καί τῆς Ἰ. Μονῆς Σινᾶ.

γ) Μετόχια Ἐκκλησιῶν ἄλλου κλίματος, ὡς τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας κ.λ.π. καί

δ) Μετόχια Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Περί τῶν τελευταίων τούτων, ἰδέ· Κων/νου Βαβούσκου, Περί τῆς θέσεως τῶν ἐν τῷ Ἑλλαδικῷ χώρῳ Γυναικείων Μετοχιῶν τῶν ἱερῶν Πατριαρχικῶν καί Σταυροπηγιακῶν Μονῶν τοῦ Ἁγ. Ὁρους, ἐν· Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου (1914-1986), Τόμος Πρῶτος, Γενεὴ 1989, σελ. 347-354.

19. Ἀποστολικὴ Σύνοδος. Πράξεις ΙΕ' 1-29.

20. Ἄρθρον 39, παράγραφος 10, τοῦ Νόμου 590/77.

21. Ἄρθρον 4, παράγραφος ΙΒ', τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

22. Ἄρθρον 9, παράγραφος Θ', τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

23. Ἄρθρον 39, παράγραφος 4, τοῦ Νόμου 590/77

24. Δέν ἐξαιρῶ τῆς μνημονεύσεως τοῦ Ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως τὰ Μετόχια τοῦ Παναγίου Τάφου καί τῆς Ἰ. Μονῆς Σινᾶ, διότι ἡ ἐξαίρεσις πού μνημονεύεται στὴν τελευταία περίοδο τῆς παραγράφου 8, τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ Νόμου 590/77, προφανῶς ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἐποπτεῖαν τῆς διοικήσεως καί διαχειρίσεως αὐτῶν καί ὄχι καί εἰς τό μνημόνευμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἢ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ ἀντιστοίχως.

Τὴν ἀποψίν μου αὐτὴ στηρίζω εἰς τὰ ἑξῆς γεγονότα·

Πρῶτον, ἐάν ὁ νόμος ἤθελεν ἢ ἐξαίρεσις νά ἐπεκτείνεται καί εἰς τό μνημόνευμα τοῦ ὀνόματος, τότε θά τό ὠριζε ρητῶς, ὅπως πράττει τοῦτο ὀλίγον ἀνωτέρω διά τάς Πατριαρχικάς καί Σταυροπηγιακάς Μονάς τῶν Βλατάδων Θεσσαλονίκης καί τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς. Τοιαύτη διάταξις ὅμως θά ἦτο ἀντικανονική καί ἄρα ἀντισυνταγματική, ἀφοῦ οὐδέν Κανονικόν δικαίωμα ὑφίσταται ἰδρύσεως Μονῶν στήν Ἑλλάδα, ἤτοι ἐκτός τῆς Κανονικῆς αὐτῶν δικαιοδοσίας, ἀπό τό Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἢ τήν Ἀρχιεπισκοπὴν Σινᾶ.

Καί Δεύτερον, εἰς τό ὅτι ἡ παράγραφος 7, τοῦ Ἄρθρου 39, τοῦ Νόμου 590/77 θέλει καί τά Μετόχια ἐτέρου κλίματος, δηλαδή πλὴν τῶν Μετοχιῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νά " λειτουργοῦν ὑπό τήν ἐποπτείαν τῆς ΔΙΣ, ἀσκουμένην διά τοῦ ἐπιχωρίου Ἀρχιερέως, ἐφαρμοζομένων ἐπ' αὐτῶν τῶν ἰσχυουσῶν διά τάς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μονάς διατάξεων ".

Ἴδετε καί Σχόλια ἀγίου Νικοδήμου εἰς τόν ΛΑ' Κανόνα ἀγίων Ἀποστόλων, ὑποσημείωσις 1, Πηδάλιον σελ. 33, Βλασίου Φειδᾶ, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ.101 κ. ἐξ, σχετικὴν Γνωμοδότησιν τοῦ Εἰδικοῦ Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου Λιλαίου, ἐν· Περιοδικόν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Φύλλον τῆς 1/15 Δεκεμβρίου 1980.

25. Ὁ Βαλσαμών, ἐρμηνεύων τόν ΙΒ' Κανόνα τῆς Σαρδικῆς λέγει χαρακτηριστικά· " Εἰς γάρ τάς ἀκινήτους κτήσεις τῶν ἀλλοτρίων Ἐκκλησιῶν, ὁ ἐγχώριος Ἐπίσκοπος Ἀρχιερατικά ἐνεργεῖ δίκαια. Ὅτι μόνω τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως σταυροπήγια πανταχῇ δέδοται ". Ματθαίου τοῦ Βλαστάρεως, Σύνταγμα κατὰ Στοιχεῖον ὑπό Ράλλη - Ποτλῆ, Ἀθῆναι 1899, Τόμος Στ', σελ. 84.